

Становище

От д-р Красимир Николов Митев, доцент в Юридическия факултет на ПУ "Паисий Хилендарски"

ОТНОСНО

материалите, представени за участие в конкурс за академичната длъжност „професор” , обявен в ДВ бр. 46 от 09.06.2015 г. и интернет страницата на Пловдивския университет, за нуждите на катедрата по гражданскоправни науки на Юридическия факултет на ПУ” Паисий Хилендарски” по област на висше образование 3. *Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).*

I. Общо представяне на получените материали.

Със заповед № Р33 - 4457/ 14.09.2017 г. на Ректора на Пловдивския университет съм определен за член на научното жури в посочения по- горе конкурс. За участие в него документи е подал **д-р Григор Найденов Григоров**, заемащ длъжност *доцент* в ЮФ на Пловдивския университет.

Представеният от д-р Григоров комплект от материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с чл. 77, ал. 1 от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ¹.

¹ Представени са следните документи: молба за допускане до участие в конкурса; автобиография; диплома за образователно-квалификационна степен „магистър”; диплома за образователна и научна степен „доктор”; свидетелство за научно звание „доцент”, списък на научните трудове за участие в конкурса; удостоверение за спазване на специфичните изисквания на Юридическия факултет в ПУ; анотации на материалите по чл.77, ал. 1, т. 10 от ПРАСПУ, включително самооценка на приносите; декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи; преписи от протоколи от КС, ФС, АС във връзка с конкурса; държавен вестник с обявата на конкурса (копие); удостоверение за трудов стаж; документи за учебна работа; документи за научноизследователска работа.

Григор Григоров участва в конкурса за професор с две съчинения: (1) **Несъстоятелност**. Сиби. С: 2017, 467 с. и (2) **Bulgaria**. International Encyclopedia of Laws: Corporations and Partnerships. Kluwer Law International. 2015, 221 p.

II. Обща характеристика на кандидата

Григор Григоров е завършил Юридическия факултет на СУ "Св. Климент Охридски" през 1988 г. Преминал е успешно обучението си като стажант съдия към Окръжния съд в гр. София през периода 1988 г- 1989 г.

През периода 1991 - 1994 г. е редовен докторант в Института за правни науки при БАН. През 1995 защитава дисертация за придобиване на образователна и научна степен „кандидат на юридическите науки“ (сега „доктор по право“) на тема „Дружество с ограничена отговорност“.

От 1995 г. д-р Григоров е преподавател (главен асистент и доцент от 2003 г.) в ЮФ на ПУ "Паисий Хилендарски" и научен сътрудник (старши научен сътрудник II ст., доцент) в Института за правни науки (сега Институт за държавата и правото) при БАН. В ЮФ на ПУ "Паисий Хилендарски" кандидатът е водил семинарни занятия по учебните дисциплини „Търговско право“ и „Облигационно право“. От 2003 г. до сега води лекции по дисциплините „Търговско право“ и „Несъстоятелност“.

Григоров Григоров е утвърден и уважаван преподавател и изследовател в областта търговското право и несъстоятелността. Той има множество публикации в авторитетни юридически списания като сп. „Правна мисъл“, сп. „Юридически свят“, сп. „Съвременно право“. Бил научен ръководител на докторанти. Ръководил е два научноизследователски проекта, финансирани от поделение „Научно-приложна дейност“ в Пловдивския университет. Участвал е в научни конференции в страната и чужбина. Специализирал е във Австрия.

III. Характеристика на представените научни трудове

1. За участие в конкурса д-р Григоров е представил монографията, „**Несъстоятелност**“. Тя посветена на правния режим на производството по несъстоятелност, уредено в Търговския закон.

1.1. Изложението е структурирано в осем глави, като следва ясна и логична структура. Първо са разгледани участниците в производството по несъстоятелност и неговия обект (масата на несъстоятелността). След това последователно са представени основанията за откриване на производството, действията, насочени към установяване и попълване на масата на несъстоятелността и нейните кредитори (предявяването и приемането на вземания), възможните развития на производството (оздравяването на длъжниковото предприятие, обявяването на длъжника в несъстоятелност и осребряването на неговото имущество), извънсъдебното споразумение с кредиторите и възобновяването на производството. Книгата завършва с анализ на измененията в Търговския закон (ДВ, бр.105/2016 г.), въвеждащи производството стабилизация на търговец.

Както авторът е посочил в предговора на книгата, тя преследва две цели: от една страна да бъде учебен курс (какъвто е бил първоначалния замисъл), а от друга да е монографично съчинение. Това не е лека задача, поради различните изисквания, повдигани към тези два типа научни съчинения. Ако основната задача на учебния курс е да представи дадена материя по удобен за изучаване начин, както акцентира на основните, установени и понякога не толкова спорни или интересни за правната наука моменти, монографичното съчинение е насочено към изчерпателно изследване на един конкретен проблем с цел да придвижи познанието за него.

Авторът до голяма степен е съумял успешно да съчетае поставените две цели (дидактичната и изследователската). Изложението е подробно и изчерпателно, а езикът ясен, така че читателят да може да се запознае и овладее основните понятия и институти в производството по несъстоятелност. Отделено е място на въпроси като източниците на правната уредба, значението на съдебната практика, реквизитите и приложенията към молбата за откриване на производството, които нямат толкова дискуссионен характер, а целят да най-вече темата да бъде представена всеобхватно и да подпомогнат читателя при овладяване на материята.

Същевременно в рамките на съчинението авторът взема отношение по редица спорни и дискуссионни въпроси, формулирайки и защитавайки тези, като в много случаи прави и предложения *de lege ferenda*, които обосновава разглеждайки аргументи „за” и „против” (вж. напр. становището на автора, че на обезпечените кредитори следва да се

предостави възможност за удовлетворение извън производството по несъстоятелност - с.110/111).

1.2. Изходната позиция на автора при разглеждане и представяне на проблемите на несъстоятелността са целите и принципите на правната уредба. На тях д-р Григоров се спира още в началото на книгата, разглеждайки ги в контекста на принципите на гражданския процес, доколкото производството по несъстоятелност е особено изпълнително производство. Последователно са разгледани спецификите на принципите на диспозитивното и служебното начало, характерни за гражданското процесуално право, и специфичните за несъстоятелността принципи на единство на производството, на формална легитимация на кредиторите и на равно третиране на кредиторите. Впоследствие авторът многократно се връща към принципите, за да обоснове едно или друго разрешение на разглежданите проблеми (вж. например с. 50, 51, с. 213, с. 266, 268.) Това придава на изложените тези последователност и съгласуваност с разбиранията на автора за целите на правната уредба на несъстоятелността и принципите, на които тя почива.

Книгата е написана на прецизен юридически език с ясно изведени и обосновани тези. Авторът грижливо е изследвал и обстойно е представил нормативната уредба, съдебната практика и доктрината (българска и чуждестранна) за несъстоятелността. Използвани са характерните за правната наука способности за тълкуване и прилагане на уредбата - езиково, историческо, логическо, телеологическо, аналогия (вж. например изложението на с. 113, с.228, с. 241, с.264, с. 271 - 272). В изследването и представянето на материята е застъпен много сериозно сравнителноправният анализ (изследвана е нормативна уредба и доктрина на множество държави – Германия, Австрия, Швейцария, Испания), който при това не е самоцелен, а се използва от автора за аргументиране на неговите заключения.

1.3. Могат да бъдат открити следните по-важни приноси моменти в книгата „Несъстоятелност” (коректно посочени и от автора в анотацията, представена към документите за участие в конкурса):

- формулиране и изясняване на съдържанието на принципите на производството по несъстоятелност;
- детайлното изясняване на понятието и видовете кредитори на несъстоятелността;

- изясняването на бележите на неплатежоспособността и свръхзадължеността като основание за откриване на производството по несъстоятелност;
- изясняването на проблема кои съдебни арбитражни дела се спират като последица от откриване на производството по несъстоятелност;
- подробните и детайлни анализи на институтите на прекратяване на договор от синдика по чл. 644 ТЗ , прихващането в производството по несъстоятелност, исковете по чл. 646 и 647 ТЗ
- анализът на реда за разпределение на осребреното имущество на обявения в несъстоятелност търговец
- предложенията *de lege ferenda* относно реда на удовлетворяване на кредиторите, основанията за заличаване на търговец след приключване на производството по несъстоятелност, погасяването на непредявените вземания.

1.3. Към книгата „Несъстоятелност” могат да бъдат отправени и някои критични бележки. Те са неизбежни при научно съчинение в такъв обем (книгата е от 461 стр., но страниците са с по-голям формат от стандартния, а значителна част от текста в ситен шрифт).

1.3.1. Както бе отбелязано авторът много често използва по-ситен от стандартния шрифт. Понякога това се случва дори в рамките на едни същи абзац. В предговора той обосновава това решение с желанието да обособи основната материя, необходима за получаване на базови познания от студентите по право, като въпросите, надхвърлящи тази цел, да бъдат разгледани в изложение с по-ситен шрифт. Струва ми се, че в това отношение авторът не е успял напълно да постигне целите си. Понякога преминаването от стандартен към ситен шрифт се случва в рамките на едни и същи абзац. Невинаги изложението в стандартен шрифт може да бъде безпроблемно отделено или разбрано без следващото го в ситен². Поне за мен този подход по-скоро затруднява читателя, отколкото му помага, особено като се има предвид и че част от дискусиата тече и в бележките под линия. Така той (читателят) трябва да следи три нива на изложението.

² Например на с. 161 изложението ни казва, че в сравнителноправен правен план има три системи за определяне масата на несъстоятелността с оглед момента на придобиване на правата. Кой са тези три системи е обяснено в ситен шрифт, след което вече отново в стандартен е посочено към коя система се числи българското право

1.3.2. Книгата цели да бъде учебен курс по материята на търговската несъстоятелност, поради което да представи пълно и подробно изложение на въпросите и проблемите, които тя поставя. Стремещът на автора към изчерпателност обаче ми се струва, че в отделни случаи е довел до обременяване на книгата с излишни подробности. Така например вместо да се изброяват документите, които следва да се приложат към молбата за откриване на производство за несъстоятелност, би било достатъчно да се препрати към разпоредбата на Търговския закон, която ги изисква (с. 217). Същото може да се каже и за изброяването на предварителните обезпечителни мерки, които съдът може да допусне (с. 261).

1.3.3. Вероятно на стремежа на автора за изчерпателност могат да се отдадат и някои повторения, които са допуснати (с. 257 и с. 264 относно идеалния и фактически състав на масата на несъстоятелността и задачите на синдика; с. 268 и с. 271, че само договорите, които засягат масата на несъстоятелността могат да се прекратяват при условията на чл. 644 ТЗ; с. 269 и с. 272, че само двустранните договори са в приложното поле на чл. 644 ТЗ; с. 297 и с. 302, че само сделки и действия, които увреждат кредиторите подлежат на атакуване по чл. 645- 647 ТЗ). На същия стремеж за подробно излагане на материята вероятно се дължат заключения (с. 418), че извънсъдебното споразумение, квалифицирано „по правило [като] едностранен и безвъзмезден договор”(с. 414), може да бъде развалено от кредиторите при неизпълнение от длъжника по общите правила на ЗЗД, които се отнасят до двустранните договори (чл. 87 ЗЗД) или отделни грешки в изказа като включването на завещанието в групата на безвъзмездните договори (с. 308).

1.3.4. При стремежа на автора към подробно излагане на материята, ми се струва че би могло да се отдели повече внимание в теоретичен аспект на персоналния обхват (пасивните субекти) на производството по несъстоятелност. Авторът е споменал като една от съвременните тенденции разширяването на приложното поле на несъстоятелността към физически лица, които не са търговци. Нашето законодателство също познава несъстоятелност на лица, които не са търговци (извън хипотезите, уредени в ТЗ, които са свързани с откриването на производство спрямо търговец), а именно юридическите лица в нестопанска цел (чл.13, ал. 1 във връзка с чл.14, ал. 4 ЗЮЛНЦ). Във връзка с това биха

били интересни известни теоретични разсъждения за основанията и принципите на производството по несъстоятелност с оглед неговите пасивни субекти.

2. Доктор Григоров е участва в конкурса и с още едно съчинение - **Bulgaria**. International Encyclopedia of Laws: Corporations and Partnerships. Kluwer Law International. 2015.

Съчинението е на английски и е част от националните монографии от серията International Encyclopedia of Laws на издателството Kluwer Law International (https://ielaws.com/encyclopaedias/iel-corporations_partnerships). Основаната цел на тези съчинения е да представят националния правен ред в дадена област в кратка и удобна форма, така че да може да се използва за справки и сравнителноправно изследване. Поради това националните монографии следват унифицирана структура и обем. Характерът на този тип съчинения изисква точно, изчерпателно и кратко представяне на разглежданата материя. Въпреки това авторът аналитично е разгледал определени въпроси, като например различните понятия за капитал (с. 77- 82), правилата за придобиване на собствени акции от акционерните дружества (с.100-104), ограниченията за прехвърляне на акции (с. 114, 115), публичното предложение до акционерите за придобиване на определен процент и тяхната защита (с.118-121), което придава на съчинението нужната за целите на ЗРАСРБ оригиналност.

IV. Заключение

Научните трудове, представени от д-р Григор Григоров за участие в конкурс за професор в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”, отговарят на изискванията на чл. 29 от Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл. 60 от Правилника за неговото приложение и чл. 76 от Правилника на Пловдивския университет за развитие на академичния състав. Те съдържат достатъчни по обем оригинални научни приноси и не преповтарят научните трудове, с които кандидатът е придобил научната степен „доктор” и научното звание „доцент” (при условията на Закона за научните степени и звания- отм.).

Неговата квалификация, научен и преподавателски опит, съответстват на специфичните изисквания на Юридическия факултет, приети по силата на Правилника на

Пловдивския университет за развитие на академичния състав, а именно научната степен „доктор“ е придобита в област Социални, стопански и правни науки; професионално направление „Право“.

Поради изложените съображения предлагам на научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Юридическия факултет на Пловдивския университет за избор на д-р Григор Найденов Григоров на академична длъжност „професор“ в Юридическия факултет на ПУ” Паисий Хилендарски” по: Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).

03.11.2017 г.

Подпис:

Красимир Митев